

ARGUS

de stem van sprakeloze wilde dieren

Inhoud

3

Redactie. **Ganzenvangst op DVD.** Toelichting op de bijlage bij dit nummer van Argus.

4

Harm Niesen. **Vechten tegen de bierkaai?** Na jagers, politiek en boeren blijken nu ook natuurbeheerders niets te begrijpen van een ethisch en wetenschappelijk verantwoord faunabeleid.

5

Rita Stockmann. **Faunabeheereenheid Noord-Holland: Koehandel en handjeklap tussen jagers, boeren en natuurbeheerdes.** Hoe jagers en boeren de natuurbeherende organisaties gebruiken om de provincie te overtuigen van de noodzaak om op van alles en nog wat te mogen schieten .

6

Pauline de Jong. **Kleine mantelmeeuwen op de Maasvlakte. Natuur versus economie.** De tweede maasvlakte moet er koste wat kost komen en natuurlijk betaalt de natuur die rekening.

9

Inge Sloos. **Jacht op damherten is onnodig.** Omdat het wettelijk beschermde dieren zijn en ze geen schade veroorzaken of een risicofactor zijn, is er geen enkele reden om op damherten te jagen.

11

Leo van den Bergh. **Gaskamers op Texel.** Ooggetuigeverslag van de ganzenvangacties in natuurgebieden op Texel.

15

Redactie. **Kievitseieren rapen.** Steeds opnieuw verzinnen de Friezen nieuwe redenen om kievitseieren te mogen rapen.

16

Rita Stockmann. **De duivelcarroussel: Een verboden jachtmidde.** Het gerechtshof Benelux verklaart de duivencarroussel volkomen terecht tot een verboden jachtmidde.

18

Betty de Jong. **De buit van de VOS.** Vaste rubriek over actueel dierenleed in de media.

20

Leo van den Bergh en Ineke van den Abeele. **Fotoreportage Vogelfestival 2008.** Beeldverslag van het Vogelfestival van Vogelbescherming in de Oostvaardersplassen.

24

De Utrechtse kwestie

Colofon

ISSN 0166-5073

Argus is het kwartaal tijdschrift van De Faunabescherming. Argus wordt toegestuurd aan donateurs die ten minste € 16,- per jaar betalen via postbanknummer 116072 te Renkum.

Sympathisanten betalen € 5,- per jaar en ontvangen jaarlijks de Fauna-nieuwsbief.

Indien u de Faunabescherming testamentair wenst te gedenken, wordt u verzocht contact op te nemen met de penningmeester.

Donateursadministratie

Postbus 150, 6870 AD Renkum, Postbanknummer 116072.

Voor adreswijzigingen en vragen over de jaarlijkse donatie kunt u ons mailen: donateurs.adm@faunabescherming.nl
Bij betaling vanuit het buitenland dient men de volgende codes te gebruiken:

IBAN: NL36 PSTB 0000 1160 72 en BIC: PSTBNL21.

Secretariaat

Mw. A.P. de Jong, Amsteldijk Noord 135,
1183 TJ Amstelveen,

Telefoon (020) 641 07 98, Telefax (020) 647 37 00.

E-mail: info@faunabescherming.nl

Penningmeester

Mw. I. v.d. Abeele, Korenbloemstraat 30,
6871 WE Renkum,

Telefoon (0317) 318487

Bestuur

I. v.d. Abeele, G.A. Ellenbroek, A.P. de Jong, B. de Jong,
N. Koffeman, H.H. Niesen, R. Stockmann, M. Thleme,
S.H.D. Voss.

Medewerkers

Leo van den Bergh, Jan Bouterse, Gerard Ellenbroek,
Betty de Jong, Pauline de Jong, Harm Niesen.

Redactieadres

Gerard Ellenbroek, Ratelaar 47, 7322 GM Apeldoorn,
Telefoon (055) 360 360 6,

E-mail: redactie.argus@faunabescherming.nl

Website

www.faunabescherming.nl

Lay-out

Van Berkum Graphics BV, Zwaag

Druk

Drukkerij Hooiberg, Epe

Knipselkrant

Zes keer per jaar verschijnt de FaunaKnipselkrant, een bloemlezing van de in de Nederlandse pers verschenen artikelen over jacht en faunabeleid. U kunt zich abonneren door overmaking van € 8,- per jaar op postbanknummer 116072 ten name van donateursadministratie

De Faunabescherming te Renkum, onder vermelding van 'knipselkrant'. Voor de krant bestemde knipsels kunnen worden gestuurd naar: Fauna-Knipselarchief, Schelfhoutplantsoen 10, 1701 NG Heerhugowaard.

Doelstelling

De Faunabescherming is een niet-gesubsidieerde, landelijke vrijwilligersorganisatie. Haar doel is een ethisch en wetenschappelijk verantwoord faunabeleid.

De Faunabescherming tracht haar doel te bereiken door het bepleiten van verbetering in de wetgeving, het propageren van onderzoek en het bekendmaken van onderzoeks-resultaten aan beleidsinstanties en publiek.

Ganzenvangst op DVD

Barbaarse massa-slachting van brandganzen langs de Nederrijn en Lek in de provincie Utrecht

Onder deze titel vindt u op de website van De Faunabescherming, www.faunabescherming.nl, een reportage over de manier waarop in de Honswijkerwaard in een terrein van Staatsbosbeheer brandganzen werden gevangen om in Lelystad te worden vergast. Een uitgebreid verhaal hierover las u ook al in het vorige nummer van Argus (2008:2). Maar beelden zeggen meer dan woorden en daarom willen wij u, de lezers van Argus, laten zien wat enkele van onze medewerkers van deze ruimingsactie te zien hebben kregen. Kennelijk zonder opgemerkt te worden door de ganzenruimers van Duke Faunabeheer, de organisatie die de vangactie in opdracht van Staatsbosbeheer uitvoerde, legden de Faunabeschermers op 15 juli jl. de trieste beelden van het opjagen, vangen en afvoeren van honderden ganzen op film vast. Om u te laten zien op welke mens- en dieronwaardige manier dit zijn beslag kreeg, hebben we bij dit nummer van Argus een uitgebreid beeldverslag van deze vangactie op DVD voor u bijgesloten. Zo ziet u met eigen ogen hoe men in ons land denkt om te mogen gaan met onze, nota bene beschermde, in het wild levende dieren. Kijkt u naar de schokkende beelden en vraagt u zich met ons af hoe het in ons land zo ver heeft kunnen komen...

Redactie

Vechten tegen de bierkaai?

HARM NIESEN

“**N**aar een ethisch en wetenschappelijk verantwoord faunabeleid”, dat was de volledige aanhef van het openingsartikel in iedere Argus van een jaar of 25 geleden. De toenmalige voorzitter Hugh Gallagher probeerde daarin op optimistische wijze aan te geven, dat we als stichting onverbiddelijk op de goede weg waren. We hoefden alleen maar aan te tonen, welke onzinnige argumenten de jagers het grote publiek door de strot probeerden te duwen om hun afzichtelijke hobby aanvaardbaar te laten lijken. Onze taak was redelijk eenvoudig. Welk zinnig argument valt er te bedenken voor het schieten van sterk bedreigde vogelsoorten als patrijs, korhoen, goudplevier, watersnip, houtsnip, bokje, dwerggans of kleine rietgans. Zelfs de meest verstokte jager durfde niet te beweren dat zoiets nodig is om de populatie te beheren of om schade te voorkomen.

Jacht draaide en draait om niets anders dan de persoonlijke behoeftebevrediging van de jager. Eventuele effecten ervan op de natuur zijn voor de jager hoogstens van secundair belang. Tenslotte kost jagen handenvol geld en hebben de drukbezette mannen als doktoren en advocaten tijdens hun recreatieve bezigheden wel iets anders aan hun hoofd dan zich druk te maken over populatiebeheer of schadebestrijding. Of zoals minister Van Aartsen, destijds van LNV, opmerkte: “Jacht moet wel aantrekkelijk blijven voor de jagers. Ze willen niet gedegradeerd worden tot schadebestrijders”. Terwijl ze zelf niet anders doen dan van de daken schreeuwen dat nu juist schadebestrijding hun belangrijkste taak is.

Best slim eigenlijk, het afschaffen van de jacht op soorten als korhoen en watersnip. Want er wordt nu echt niet minder geschoten dan vroeger. Maar wel alleen nog op soorten waarvan beweerd wordt dat ze op z'n minst af en toe ergens schade aanrichten. Geen enkele soort doet dat uiteraard overal, in het hele land en voortdurend. Voor onze wetgevers en de provincies is de mogelijkheid van “af en toe” echter meer dan voldoende om de jagers alle vrijheid te geven. Vooral ook om een bevolkingsgroep, die

we de eerste jaren van ons bestaan als grote tegenstander hebben onderschat, de gehele agrarische sector - inclusief zogenaamd biologische of dynamische boeren - tevreden te stellen. Alweer een hele volksstam die zich bemoeit met zaken waar ze geen verstand van hebben. We schreven het al eerder: het vak van boer, op zichzelf zeer gewaardeerd en onmisbaar, bestaat eruit natuurlijke processen te manipuleren en te exploiteren. Datzelfde willen en mogen ze nu in toenemende mate en met subsidie van de overheid in de natuur zélf doen. Agrarisch natuurbeheer, het woord alleen al bezorgt een rechtgeaarde natuurliefhebber koude rillingen. Ethisch en wetenschappelijk verantwoord, die begrippen komen niet voor in hun woordenboek. Wél, als het goed is, in de vocabulaire van de natuur- en landschapbeherende organisaties. Maar het kan niemand ontgaan zijn dat juist die organisaties zich de laatste tijd geheel hebben geschaard in de rangen van de boeren en de jagers. Er zijn veel te veel ganzen. Ze richten schade aan in natuurgebieden. En daar is maar één remedie tegen: afmaken. Drie beweringen die alle drie even heftig in strijd zijn met het ethisch en wetenschappelijk verantwoorde faunabeheer, waar ze zich in woord en geschrift toe hebben verbonden.

Een hogere macht - politieke dwang - heeft ze gebracht tot daden waar ze zich diep in hun hart rot voor moeten schamen. Hopelijk liggen de verantwoordelijke beheerders nachten lang te woelen in hun bed en krijgen ze nachtmerries als ze uiteindelijk toch nog in slaap vallen. Hun beleid en handelwijze is in strijd met alles waar ze voor moeten staan. Tot vorig jaar nog zei bijvoorbeeld Natuurmonumenten absoluut geen last te hebben van te veel grauwe ganzen op Texel. Dit jaar plotseling wel. En haalden de beheerders het zelfs in hun hoofd te beweren dat grutto's ernstig onder de ganzen te lijden zouden hebben. Les 1: er zijn misschien veel meer ganzen dan vroeger, maar nooit teveel. Dat is biologisch gezien gewoon niet mogelijk. Les 2: schade aan natuurgebieden bestaat per definitie niet. Die natuurgebieden maken zelf wel uit wat er wel of niet aan soorten kan en mag voorkomen. Natuurbeheerders zouden zich moeten beperken tot het scheppen van voorwaarden. Schade buiten de natuurgebieden wordt op grote schaal sterk overdreven, maar het bestaat. Les 3: Afmaken met als argument schadebestrijding is de domste handeling die je maar kunt verzinnen. Het helpt hoogstens zeer korte tijd, want de bestreden soort zal dankbaar gebruik maken van de opengevallen plaatsen. Bovendien nemen de overlevingskansen en de reproductie van de overlevenden sterk toe. En zal het tot in alle eeuwigheid moeten worden volgehouden. Ten koste van bedragen, die niet zelden vele malen hoger zijn dan de werkelijk geleden schade. Bescherm die paar schadegevoelig percelen maar zonder geweld tegen schade en maak, als er weer ergens “nieuwe natuur” moet worden ontwikkeld, eens iets anders dan een ganzenparadijs. Vroeger was alles eenvoudiger: we hoefden alleen de politiek verantwoordelijken te overtuigen van de noodzaak van een ethisch en wetenschappelijk verantwoord faunabeheer. Alleen de jagers begrepen daar toen niets van. Jagers en politiek begrijpen het nog steeds niet, maar helaas: ze worden nu openlijk gesteund door boeren en natuurbeschermende organisaties.

Koehandel en handjeklap tussen jagers, boeren en natuurbeheerders

RITA STOCKMANN

Het is al weer enige tijd geleden en de meesten van ons zijn het al weer vergeten. Maar op 7 maart 2008 verscheen er een persberichtje van het ministerie van Landbouw, waarin werd onthuld dat de zilveren erepenning van het ministerie was toegekend aan Gerard Alferink, de secretaris-directeur van de KNJV. De inscriptie luidt: "Voor inspirerende en verbindende inzet voor jacht, faunabeheer en natuur". Hij heeft alle partijen (zie ook hieronder) bij elkaar aan tafel gebracht en dat heeft geleid tot een goede overlegstructuur en draagvlak voor de veranderde wetgeving op het maatschappelijk gevoelig jachtdossier, aldus de tekst van het persbericht.

Het monsterverbond

De overlegstructuur waar het ministerie van Landbouw zo verguld mee is, zijn de Faunabeheereenheden. Als men de samenstelling van de clubs mensen bekijkt, laat het weinig te raden over hoe men hier met de fauna om zal gaan. In de Faunabeheereenheid Noord-Holland, bijvoorbeeld, hebben zitting:

- Land- en Tuinbouw Organisatie (LTO)
- Natuurmonumenten (NM)

- Staatsbosbeheer (SBB)
- Koninklijke Nederlandse Jagers Vereniging (KNJV)
- Federatie Particulier Grondbezit (groot-grondbezitters)
- Landschap Noord-Holland (LNH)

Vestzak, broekzak

De uitwerking van dit gezellig samenzijn kent zijn weerga niet in de geschiedenis van het faunabeheer in ons land. Allereerst is bij de totstandkoming van de Flora- en faunawet de trias politica, wetgevende- uitvoerende- en controlerende machten wat ondoorzichtig in elkaar geschoven. Niet de wetgever bepaalt hier wie uiteindelijk dieren mogen doodschieten, maar de in de Flora- en faunawet nieuw in het leven geroepen Faunabeheereenheden doen dat. Zij stellen de Faunabeheerplannen op met ruimte om voor zoveel mogelijk dieren in alle denkbare situaties wettelijke bejaging mogelijk te maken. Ontheffingen worden door de Faunabeheereenheid doorgeschoven naar jagersclubs, in de meeste gevallen zonder dat de provincie daar nog sturing aan geeft. Als de dikke brei aan prognoses, schadebeelden en de onuitputtelijke bereidheid van jagers om te "beheren", samengevat in het Faunabeheerplan, de politieke goedkeuring behoeft, haakt menig Statenlid af. "Het zal allemaal wel". En aldus krijgt het jagerslatijn het predikaat "Provinciaal goedgekeurd" zonder dat daar enige wettelijke toetsing aan te pas komt. Daar komt nog bij dat een Faunabeheereenheid verantwoordelijk is voor het naleven van de voorschriften waaronder ontheffingen worden verleend; voorschriften die zij nota bene zelf heeft opgesteld! De slager die zijn eigen vlees keurt!

Door de overheid betaalde hobby

Met het 'goedgekeurde' beheerplan in de hand kan de Faunabeheereenheid aan de slag met het binnenhalen van ontheffingen om alle mogelijke soorten dieren te doden met alle mogelijke, begeerde bestrijdingsmiddelen. Dat gaat moeiteloos omdat alle

denkbare situaties waar de belangen van jager en dier elkaar ooit kunnen kruisen, zijn aangetipt, maar door Provinciale Staten óf over het hoofd zijn gezien óf klakkeloos zijn goedgekeurd. Elk provinciaal afwegingskader is daarna van de baan, want het betreffen immers goedgekeurde plannen. In het onderhavige geval krijgt de Faunabeheereenheid daarvoor ook nog eens 150.000 euro per jaar door de provincie Noord-Holland uitgekeerd. Het is dan aan de ongesubsidieerde, met vrijwilligers werkende Faunabescherming om de vele misstanden tegenover in het wild levende dieren door de rechter ongedaan te laten maken.

Belangenverstremming

Ronduit stuitend is dat landelijk bekende en algemeen erkende natuurclubs als Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer en de Provinciale Landschappen, meewerken aan de totstandkoming en goedkeuring van deze Faunabeheerplannen. Zij werken mee aan het beleid, bedenken vervolgens plannen op welke wijze ze geruisloos kunnen toegeven aan boeren en jagers om de in het wild levende dieren te bestrijden. En last but not least, ze voeren het beleid *zelf* uit in hun natuurgebieden. Jagers en boeren op hun beurt gebruiken Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten als excuus Truus voor hun handelen. Als een rechter tijdens een zitting aan de provincie of de Faunabeheereenheid om uitleg vraagt over willekeurig wat, krijgt hij onmiddellijk te horen: "Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten zijn onderdeel van de Faunabeheereenheid en staan achter ons beleid". Hoe dat in het geval van de ganzen in de praktijk is uitpakkt, heeft tot heftige discussies met en acties van De Faunabescherming geleid (zie in dit verband ook het artikel 'Gaskamers op Texel' elders in dit blad en "De Utrechtse kwestie" in Argus 2008:2). Een jagershand is niet snel gevuld.

Vangen en vergassen

Om te illustreren hoe het samenwerkingsverband tussen de jagers, boeren en natuurterreinbeherende organisaties uit de hand

kan lopen, willen we u graag laten zien hoe de zaak van het vangen, vergassen en doodschieten van ganzen in Noord-Holland in het begin verlopen is:

De Faunabeheereenheid verzoekt de provincie Noord-Holland om de volgende ontheffingen:

- Van 1 april tot 1 oktober 2008 in totaal 12.000 grauwe ganzen en *alle* kolganzen doden met geweer;
- Van 1 mei tot 1 oktober alle brandganzen doden met alle toepasselijke middelen (terugbrengen tot de nulstand). Die toepasselijke middelen zijn *geweren, vangkooien en het gebruik van levende lokganzen*. Bovendien werd toestemming gevraagd om de ganzen te bejagen van een uur vóór zonsopgang tot een uur na zonsondergang. In de zomermaanden is dat van half vijf in de morgen tot elf uur 's avonds. Bijna 18 uur per etmaal zouden ganzen dus met de dood mogen worden bedreigd!

Voorts werd toestemming gevraagd om:

- gedurende het gehele broedseizoen van grauwe gans, kolgans en brandgans nesten te mogen zoeken en eieren te rapen, dan wel te "behandelen";
- gedurende de ruitijd grauwe ganzen en hun nog niet vliegvlugge jongen te vangen en vervolgens te doden (vergassen). Ook op akkers met oogstresten en die voor dit doel speciaal ingezaaid zijn met gewasmengsels die voor grauwe ganzen aantrekkelijk zijn;
- het geweer te mogen hanteren op terreinen die niet voldoen aan de wettelijk vereiste afmeting;
- het geweer te mogen hanteren in bebouwde kommen en in de onmiddellijk aan die kommen grenzende terreinen;

- gebruik te mogen maken van "audio" middelen om grauwe ganzen te lokken, naast de reguliere lokmiddelen, zoals de ganzenlokfluit die tot de standaard jagersuitrusting behoort.

Beschermde soorten uitroeien

Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten zijn akkoord gegaan met deze volstrekt overvraagde, juridisch onacceptabele jachtmethoden in hun aanvraag voor ontheffing aan de Provincie.

En gelukkig mogen er van de Provincie geen audiomiddelen worden gebruikt, geen levende lokganzen, geen jacht plaatsvinden binnen de bebouwde kom of in te kleine jachtvelden. Wat natuurlijk ook niet mag is beschermde inheemse diersoorten tot nul reduceren. Toch heeft de Provincie zonder moeite toestemming verleend om 12.000 grauwe ganzen te doden en om kolganzen en brandganzen tot nul te reduceren ofwel uit te roeien.

Op verzoek van De Faunabescherming is de hele ontheffing door de rechtbank in Haarlem onder de loep genomen en geschorst tot zes weken nadat er door de Provincie zou zijn beslist op het bezwaar van De Faunabescherming. Het deel van de ontheffing dat gaat over het doden van 12.000 grauwe ganzen en het doden van alle brandganzen en kolganzen is door de Provincie ingetrokken omdat de jagers te weinig tijd overbleef om zes weken na de schorsing de door hen gewenste quota te realiseren. De aanvraag voor deze ontheffing wordt dus volgend jaar ongetwijfeld opnieuw ingediend. Als de natuurorganisaties dan nog altijd niet hun besmeurde vlag van de modderschuit Faunabeheereenheid hebben gestreken, wacht de ganzen andermaal de kogel of in terreinen van Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en het Landschap Noord-Holland, het gas...

De brede strook grond in het midden van de foto van ruim 60 ha. is één van de belangrijkste broedlocaties. Deze wordt nu aan alle kanten bedreigd. Foto: Lupusair.

Hoewel er zowel nationaal als internationaal wet- en regelgeving is ontwikkeld die erop is gericht om de natuur te beschermen blijkt keer op keer dat de natuur ondergeschikt wordt gemaakt aan de economie. In dit artikel tonen wij aan de hand van de ontwikkelingen in het havengebied van Rotterdam aan dat ook daar de natuur voortdurend moet wijken voor de belangen van de industrie.

Speciale beschermingszones

De Europese Vogelrichtlijn van 1979 is gericht op de bescherming van alle in het wild levende vogelsoorten in Europa. Op grond van deze richtlijn zijn alle Europese lidstaten verplicht om via wetgeving maatregelen te nemen om de vogels zelf en hun legfels te beschermen. Zo moet bijvoorbeeld wettelijk worden vastgelegd dat vogels in principe niet mogen worden gedood of gevangen en dat hun nesten of eieren niet mogen worden vernield. Op deze regel kan alleen onder voorwaarden een uitzondering worden gemaakt. Dit algemene verbod en de voorwaarden voor het maken van een uitzondering is verwerkt in de Flora- en faunawet. Daarnaast zijn alle Europese lidstaten verplicht om die gebieden, die het meest van belang zijn voor het behoud van bepaalde vogelsoorten, aan te wijzen als zogenaamde speciale beschermingszones (SBZ's). Het gaat daarbij om vogelsoorten die bedreigd of kwetsbaar zijn of die speciale eisen stellen aan hun leefgebied. Daarnaast geldt deze verplichting voor trekvogels. Al deze SBZ's samen moeten een met elkaar samenhan-

Deze sticker kunt u aanvragen via info@faunabescherming.nl

Kleine mantelmeeuwen op de Maasvlakte

Natuur versus economie

PAULINE DE JONG

gend geheel gaan vormen, een Europese Ecologische Hoofdstructuur, waardoor het voortbestaan van de betreffende vogels kan worden gegarandeerd. Het moet gaan om de voor de betreffende soorten meest geschikte gebieden.

Criteria

Om te bepalen welke gebieden daarvoor in aanmerking komen worden in de praktijk enkele concrete criteria gehanteerd. Zo wordt voor watervogels de 1%-drempel gehanteerd. Dat houdt in dat een gebied pas in aanmerking komt voor aanwijzing wanneer zich binnen het gebied meer dan 1% van de totale biogeografische populatie bevindt. Het gaat dan meestal om de totale populatie in Noordwest Europa. Daarnaast wordt in principe gekozen voor de vijf belangrijkste gebieden. Dat zijn de gebieden met gemiddeld de hoogste aantallen van de betreffende soort. Bij de keuze voor de aan te wijzen gebieden als SBZ mag volgens jurisprudentie van het Europese Hof van Justitie uitsluitend rekening worden gehouden met de waarde die het gebied heeft voor de betreffende vogels. Er mag geen rekening worden gehouden met economische of andere menselijke belangen. Als een gebied zich op grond van de aanwezigheid van de aantallen

vogels kwalificeert, moet het gebied worden aangewezen.

Door Nederland zijn inmiddels bijna 80 gebieden als SBZ aangewezen. Zo is de Sallandse Heuvelrug aangewezen vanwege het voorkomen van de enige wilde populatie korhoenders. Het Naardermeer is aangewezen vanwege de grote broedkolonie aalscholvers en broedende purperreigers. De duinen van Texel zijn van belang voor de lepelaar en de Grote Peel is aangewezen vanwege de functie als slaappleaats voor kraanvogels.

Kleine mantelmeeuw

De kleine mantelmeeuw is een trekvogel en op grond van de Vogelrichtlijn dient Nederland ook voor deze vogelsoort SBZ's aan te wijzen. De grootste kolonie kleine mantelmeeuwen van heel Nederland bevindt zich al tientallen jaren in het Rotterdams havengebied. Het gaat hier de laatste jaren om rond de 30.000 broedparen hetgeen ver boven de 1% drempel van ongeveer 1500 paren ligt. Op grond van de hiervoor genoemde criteria voldoet het havengebied van Rotterdam derhalve ruimschoots aan de eisen om te worden aangewezen als SBZ. Tot onze verbazing is dit belangrijkste broedgebied van Nederland tot op heden niet aangewezen. Op ons verzoek antwoordde de minister van

Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV), Gerda Verburg, dat zij ook helemaal niet voornemens is dit gebied aan te wijzen. Het ministerie van LNV hanteert namelijk, afgezien van de vogelkundige criteria, nog een extra criterium bij de keuze van de aanwijzing van gebieden in het kader van de Vogelrichtlijn. Gebieden worden alleen aangewezen wanneer daarbinnen minimaal 100 hectare aaneengesloten terrein aanwezig is met een natuurstatus. Het moet dan gaan om een gebied dat beschermd is onder de Natuurbeschermingswet of in beheer is van een erkende natuurbeherende instantie zoals Staatsbosbeheer of Natuurmonumenten. Op die manier worden dus heel veel gebieden, die essentieel zijn voor het behoud van bepaalde vogelsoorten, moedwillig uitgesloten van aanwijzing. Het gaat dan bijvoorbeeld om poldergebied in particuliere handen waar veel weidevogels broeden maar ook bijvoorbeeld om het havengebied van Rotterdam. De Faunabescherming heeft bezwaar aangekend tegen de weigering van de minister om dit gebied aan te wijzen. Zoals te verwachten was wees de minister onze bezwaren af en bleef zij bij haar standpunt dat het havengebied, ondanks de grote aantallen kleine mantelmeeuwen, niet in aanmerking kan komen voor aanwijzing. Hiertegen zijn wij in beroep gegaan bij de Raad van State.

Raad van State

Het argument van het ministerie om dit 100 hectare criterium te hanteren is dat daarmee wordt voorkomen dat gebieden worden aangewezen waarvan de bescherming niet kan worden gegarandeerd. De minister doelt daarbij bijvoorbeeld op een tijdelijk zanddepot of een bouwrijp gemaakt terrein. Tijdens de zitting bij de Raad van State hebben wij gesteld dat dit door het ministerie gehanteerde extra criterium van 100 ha natuurgebied strijdig is met de jurisprudentie van het Europese Hof en tevens strijdig is met de uitgangspunten en het doel van de Vogelrichtlijn. De bedoeling van het aanwijzen van de belangrijkste gebieden als SBZ is uiteraard om de vogels die van deze

Kleine mantelmeeuw, paartje, op de 2e Maasvlakte. Foto: Norman van Swelm.

gebieden gebruik maken extra bescherming te bieden. Het doet dan niet ter zake of het misschien moeilijk is om het betreffende gebied te beschermen. Juist door het verlenen van deze beschermde status kan een dergelijk gebied makkelijker behouden worden. Door alleen grote gebieden, die al een natuurstatus hebben en dus al extra bescherming genieten, aan te wijzen wordt niets aan de al bestaande bescherming toegevoegd. Juist de bescherming van gebieden zonder natuurstatus is essentieel om het geheel aan leefgebieden te creëren die samen de Europese Ecologische Hoofdstructuur moeten gaan vormen.

Uiteraard begrijpen wij ook wel dat het niet gaat om gebieden die slechts tijdelijk een geschikt leefgebied vormen, zoals een zanddepot. Het havengebied van Rotterdam vormt echter al meer dan twintig jaar het belangrijkste broedgebied van kleine mantelmeeuwen en kan op die manier bepaald niet worden beschouwd als een tijdelijke locatie. Het gaat om braakliggende terreinen tussen de bedrijven in die in totaal vele honderden hectare beslaan. De vogels zijn zeer plaatstrouw en keren elk jaar naar dezelfde nestplaats terug. Hoe plaatstrouw blijkt uit de ervaringen van vorig jaar. Toen werd bij het bedrijf Nerefco een brede strook grond, waar inmiddels honderden paren meeuwen al met nestelen waren begonnen, afgedekt met een dikke laag plasticfolie. Een dag later begonnen de vogels met de moed der wanhoop nestmateriaal op het plastic aan te brengen. Enkele dagen later vonden wij de eerste eieren op het plastic. Sommige meeu-

wen in dit havengebied broeden al meer dan 15 jaar op exact dezelfde plek.

Juist in een dergelijk gebied dat door economische belangen sterk onder druk staat, is het essentieel dat de broedlocaties van deze vogelsoort een beschermde status wordt geboden. Zonder die extra bescherming is het toegestaan om de al jaren in gebruik zijnde nestplaatsen buiten het broedseizoen om te ploegen, af te graven of te bebouwen. Dat dit ook daadwerkelijk gebeurt blijkt uit de ervaringen van de afgelopen periode. Zo is er vorig jaar midden in de belangrijkste kernbroedkolonie een helikopterplatform aangelegd en is tevens een groot gebouw voor het Loodswezen geplaatst. Bovendien zijn er vergaande plannen om een LNG-installatie te bouwen, eveneens midden in de broedkolonie. En de ontwikkelingen staan niet stil. Wij sluiten niet uit dat er in de komende jaren nog meer aanslagen worden gepleegd op de open ruimtes, waar nu nog elk jaar grote aantallen meeuwen tot broeden komen.

Uitspraak

Op 20 augustus jl. heeft de Raad van State uitspraak gedaan in deze zaak. Helaas is de Raad van State daarin geheel meegegaan met de argumentatie van het ministerie van LNV. Ook de Raad van State oordeelt dat het hier gaat om terreinen die grotendeels zijn bestemd voor industriedoeleinden. De Raad van State gaat daarbij voorbij aan het feit dat het Europese Hof heeft bepaald dat er geen rekening mag worden gehouden met economische belangen. Zoals gezegd moeten op grond van de Vogelrichtlijn de voor een vogelsoort belangrijkste gebieden worden aangewezen. Gezien het feit dat kleine mantelmeeuwen al vele jaren in groten getale zelf hebben gekozen voor het Rotterdams havengebied betekent dat dit gebied door de vogels zelf als het meest geschikt wordt beschouwd. De vraag is niet of het goed uitkomt om een gebied als SBZ aan te wijzen. De vraag is op welke manier de instandhouding van een vogelsoort het beste kan worden gegarandeerd. De Raad van State heeft zich echter kennelijk net zoals het ministerie van LNV laten beïnvloeden door de enorme economische belangen die in deze zaak spelen. Wij zullen over deze kwestie een klacht indienen bij de Europese Commissie.

Onbegrijpelijk

Inmiddels is bekend dat binnenkort wordt gestart met de aanleg van de 2e Maasvlakte. (En dat is intussen ook gebeurd, red.) Daarvoor wordt een groot gedeelte van de Voordelta, dat wel is aangewezen als speciale beschermingszone, opgeofferd. Saillant

detail is dat ook de Voordelta niet door het ministerie is aangewezen voor de kleine mantelmeeuw. Dit gebied voldoet echter net als het havengebied ruimschoots aan de criteria om te worden aangewezen. Als reden om dit gebied niet aan te wijzen voor de kleine mantelmeeuw stelt het ministerie dat er voor deze vogelsoort uitsluitend broedgebieden worden aangewezen en geen foerageergebieden! Maar het naastgelegen belangrijkste broedgebied voor deze soort wordt ook niet aangewezen. Onbegrijpelijk. Of toch niet. Hieruit blijkt maar weer eens duidelijk dat economische belangen, in dit geval die van de haven van Rotterdam, op alle fronten voorrang krijgen boven natuurbelangen. Indien de broedkolonies wel zouden worden aangewezen zou dat betekenen dat het Havenbedrijf bij zowel ontwikkelingen op de huidige Maasvlakte als bij de aanleg van de 2e Maasvlakte rekening zou moeten houden met de aanwezigheid van deze hier talrijk voorkomende vogelsoort. Dat zou kunnen leiden tot vertragingen of tot aanpassingen van plannen. Dat gaat geld kosten en dat willen zowel het ministerie van LNV als de Raad van State kennelijk koste wat kost voorkomen.

Ruimte creëren

Wij waarschuwen het Havenbedrijf echter voor het feit dat hoewel ze kennelijk liever geen rekening willen houden met de aanwezigheid van deze vogelsoort ze daar wel toe gedwongen zullen worden. Ondanks het gebrek aan bescherming heeft de kleine mantelmeeuw zich stevig gevestigd in dit havengebied. Dat is ook logisch gezien de binding van deze vogel met de zee als foerageergebied. Als gevolg van de aantasting van de oorspronkelijke broedlocaties die zich in de open ruimte tussen de bedrijven in bevonden, hebben grote aantallen meeuwen inmiddels al hun toevlucht gezocht op de bedrijventerreinen zelf. Een deel van de vogels is zelfs uitgeweken naar de stad Rotterdam en broedt daar op de daken. Op dit moment wordt de hele toekomstige 2e Maasvlakte volgepland met bedrijven en infrastructuur. Wij voorspellen dat zodra er ruimte op de 2e Maasvlakte ontstaat de kleine mantelmeeuwen deze ongetwijfeld zullen gaan benutten. Om te voorkomen dat de vogels de bedrijfsvoering gaan hinderen of op plaatsen gaan zitten waar zij tot overlast zouden kunnen leiden is het alleen maar verstandig om ook ruimte te creëren voor deze vogels en andere diersoorten die ongetwijfeld zullen verschijnen. Daar zal bij de inrichting van dit gebied nu al rekening mee moeten worden gehouden.

Mantelmeeuw, kuiken. Foto: Norman van Swelm.

Jacht op damherten is onnodig

INGE SLOOS

Damherten worden ondanks hun beschermde status bejaagd, soms zelfs met het doel om de hele populatie uit te roeien. Argumenten als 'damherten vormen een bedreiging voor de verkeersveiligheid', 'veroorzaken schade aan landbouwgewassen' en 'veroorzaken schade aan flora en fauna' gaan echter niet op. Daarnaast zijn er voldoende alternatieven om eventuele schade en risico's te minimaliseren. Damherten, evenals alle andere diersoorten in Nederland, redden zich uitstekend zonder dat de mens hun populaties 'beheert'.

Damherten in Nederland

Het zien van wilde dieren tijdens een wandeling is het toppunt van natuurbeleving voor velen in ons land. Toch worden in Nederland veel beschermde dieren, waaronder het damhert, bejaagd. Het damhert komt in het wild voor op de Veluwe en in duingebieden langs de Noordzeekust. Daarbuiten wordt een zogenaamd 'nulstand' beleid gevoerd, d.w.z. alle damherten worden daar afgeschoten. In de Amsterdamse Waterleidingduinen

(AWD) is dat niet het geval. Sinds 2004 mag daar voor een periode van vijf jaar niet meer op damherten worden gejaagd. Dit heeft tot gevolg dat de dieren minder schuw zijn en zich vaker laten zien dan in andere natuurgebieden in Nederland.

Uitroeien

Damherten zijn beschermd op grond van de Flora- en faunawet. Er mag dus niet zomaar op damherten gejaagd worden. De beheerders van het Kroondomein op de Veluwe hebben desondanks als beleid het damhert in dit natuurgebied uit te roeien en trekken zich van deze wetgeving niets aan. Ook hebben de provincies Zeeland en Noord- en Zuid-Holland ontheffingen gegeven voor afschot van damherten. De reden voor het afgeven van de ontheffingen is dat de dieren een bedreiging voor de verkeersveiligheid zouden vormen, zorgen voor schade aan landbouwgewassen en voor schade aan flora en fauna.

De problemen

Vaak verschijnen er negatieve berichten over damherten in de lokale media en wordt met een de jacht als de oplossing aangedragen. De Faunabescherming vindt dat onterecht. Om dat toe te lichten, worden de drie meestgenoemde redenen voor het verlenen van een ontheffing hieronder nader toegelicht.

1. Verkeersveiligheid

De roep om afschot om de kans op verkeersongelukken te verkleinen is onzinnig. Een toename van het aantal damherten leidt niet automatisch tot minder verkeersveiligheid. Ook al worden er damherten afgeschoten, dan nog kunnen dieren de weg oversteken. In de media wordt vaak gesproken over de vele 'incidenten' met damherten. Echter, waarnemingen van damherten bij wegen of langs bermen worden al als incident meegeteld. Een damhert is een uiterst bedachtzaam en rustig dier, dat niet plotseling met grote snelheid een weg zal oversteken. De praktijk leert dat het gericht plaatsen van een goed hek een afdoende maatregel is tegen

verkeersonveiligheid, veroorzaakt door het damhert. Zo zijn er rondom de AWD begin 2007 vier aanrijdingen en vijftien bijna-aanrijdingen gemeld, na plaatsing van een hek is dat gedaald tot nul. Snelheidsovertredingen zijn de echte bedreiging voor de verkeersveiligheid, maar dat lezen we niet in de kranten. Juist bejagen leidt tot meer onrust onder de dieren waardoor meer vluchtgedrag bijdraagt aan meer verkeersonveilige situaties.

2. Schade aan landbouwgewassen

Een veel gehoord argument voor afschot is dat damherten grote schade zouden toebrengen aan gewassen als hun aantal te veel groeit. Tot nu toe is de schade van damherten aan de landbouw niet van groot economisch belang gebleken en kan dit dus geen reden zijn om tot populatiebeheer over te gaan. Bovendien is eventuele schade goed te voorkomen door het plaatsen van rasters rondom kwetsbare percelen. In het verleden waren er bijvoorbeeld klachten van bollenboeren bij de AWD over schade. Door het plaatsen van betere hekken is deze schade nu vrijwel verdwenen. In 2007 is aan gedupeerden rond de AWD in totaal 1.000 euro uitgekeerd.

3. Schade aan flora en fauna

Ook het argument dat een grote populatie damherten schade zou toebrengen aan andere flora en fauna wordt nogal eens gebruikt. Zo zou het damhert door voedselconcurrentie de reeën kunnen verdrijven. Competitie tussen hoefdieren heeft echter nog nooit tot het uitsterven van een andere soort geleid. Grote schade aan natuurwaarden door damherten is nog nergens opgetreden, zelfs niet in de AWD met de grote populatie damherten aldaar. Onderzoek heeft zelfs aangetoond dat die populatie nog flink kan groeien zonder negatieve gevolgen voor de natuur.

Ontwikkeling van de populatie

Naast de argumenten dat damherten zouden zorgen voor veel ernstige auto-ongelukken of voor onoverkomelijke landbouwschade, willen jagers damherten schieten omdat de "arme dieren" anders door voedselgebrek zullen verhongeren. In jagerskringen wordt zelfs gepleit voor het geheel verwijderen van het damhert, omdat het hier biologisch gezien niet zou thuishoren. Al deze argumenten zijn volgens De Faunabescherming onzin en missen elke wetenschappelijke onderbouwing. De schattingen van de jaarlijkse groei en de grootte van de populaties damherten die naar buiten worden gebracht zijn onbetrouwbaar. Ook ontbreekt het vaak aan betrouwbare groeicijfers die nauwkeurig genoeg zijn om een voorspelling van toe-

komstige aantallen te doen. In elk gebied, en ook in de AWD, zal ook zonder jacht aan de groei van de populatie een einde komen. Niet omdat dieren massaal van honger zullen sterven, maar omdat met name het voedselaanbod er voor zorgt dat er minder jongen worden geboren. Dit is ook gebeurd met het aantal reeën in de AWD: sinds 1997 geldt daar een jachtverbod op reeën. De jagers schreeuwden moord en brand: alles wat fout zou kunnen gaan zou fout gaan door een faunabeleid, dat was bedacht door stadse mensen die de natuur alleen maar kennen van hun balkonnetjes. Maar wat gevreesd werd gebeurde niet. Het beleid leidde juist tot een natuurlijke reeënpopulatie die zonder menselijk ingrijpen zichzelf reguleert en in gezonde conditie verkeert. Iets wat faunabeschermers en biologen al jaren voorstellen.

Wetenschappers zijn het er over eens dat Zuid-Kennemerland meer dan genoeg ruimte biedt voor veel meer dieren. Nu wordt gedacht aan vergroting van het leefgebied in de AWD (3400 ha) door verbinding met het Nationaal Park Zuid-Kennemerland (3800 ha) middels een ecoduct. Daar worden de damherten echter intensief bejaagd. De raadscommissie van Amsterdam heeft al aangegeven dat er niets tegen een ecoduct is om de gebieden te verbinden, zolang daar het damhertenbeleid niet voor aangepast hoeft te worden.

Conclusie

Afschot van damherten is onnodig. Het dreigende woordgebruik van de beheerders in de media is volstrekt onterecht. De Flora- en faunawet gaat uit van 'geen jacht, tenzij...' er schade is of risico's voor de verkeersveiligheid of volksgezondheid zijn en er geen bevredigende alternatieven zijn. Met de schade en risico's die damherten zouden opleveren valt het reuze mee en andere oplossingen (hekken en snelheidsbeperkende maatregelen) hebben hun effectiviteit al bewezen.

Bij een modern faunabeheer past geen afschot. De diersoorten in Nederland redden

zich uitstekend zonder dat de mens hun populaties 'beheert'. Argumenten van jagers dat afschot nodig is omdat natuurlijke evenwichten verstoord zouden zijn en dat de wildstand gezond gehouden moet worden, gaan niet op. De verdenking dat hier slechts de belangen worden gediend van degenen die maar al te graag het "beheer" van de damherten ter hand willen nemen, neemt er alleen maar door toe. Het gaat deze 'beheerders' om het doden van dieren voor de sport, consumptiedoelinden of geldelijk gewin. Vlees van wilde dieren wordt meer en meer gepromoot als zijnde het ultieme scharrelvlees. Een hert levert veel geld op bij een poelier. Faunabeheer is zeker niet in goede handen bij mensen die er genoeg aan beleven om dieren te doden en die een rechtstreeks belang hebben bij afschot. Lieden die het liefst mannelijke dieren schieten vanwege de trofee, die dat oplevert, voor boven de schoorsteen. Maar ook omdat de weinige overgebleven bokken veel vrouwelijke dieren kunnen bevruchten, waardoor er de komende jaren in ieder geval altijd voldoende te schieten overblijft.

Een natuurgebied waarin men een grote kans heeft oog in oog te staan met een wild hert, zonder dat de dieren gestoord worden door schietgrage mannen in het groen, heeft meerwaarde voor de natuur en milieu-educatie. Zolang de jacht op deze dieren wordt voortgezet zullen de dieren schuw blijven en zal hun zichtbaarheid voor het publiek gering zijn. Om nog maar te zwijgen over het gevaar dat schieten in een druk bezocht natuurgebied vormt. Laat jagers hun geweer verruilen voor kijker en camera, en het leven in de natuur ervaren in plaats van het alleen te willen consumeren.

Literatuurverwijzing

Waternet (2007): Beheer van damherten in de Amsterdamse waterleidingduinen. Amsterdam.

Een aanklacht tegen oprukkende barbarij

Gaskamers op Texel

LEO VAN DEN BERGH

Vrijdagmiddag 13 juni 2008, rond de klok van vier uur. In het volgens bordjes 'kwetsbaar natuurgebied' in het zuidoosten van de Polder Waal en Burg op Texel lopen drie mannen rond, terwijl er zich bij enkele terreinauto's en twee personenwagens die langs de smalle polderweg geparkeerd staan, nóg een vijftal personen bevindt. Merendeels in stemmig veldgroen gekleed. Daar zal het dus wel gaan gebeuren! Wij zijn met een kleine delegatie van De Faunabescherming naar Texel gereisd vanwege de mens- en dieronterende vergassingsacties waarmee Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en de provincie Noord-Holland zich willen ontdoen van duizenden grauwe ganzen. De Texelse Entlösung dient als proefballon om te onderzoeken of er tot in de uithoeken van ons vaste land niet ook met grof geweld tienduizenden van deze vogels kunnen worden geruimd. Bestuurlijk laat het zich gemakkelijk raden hoe Natuurmonumenten en het geprivatiseerde Staatsbosbeheer tot deze on geciviliseerde 'beleidslijn' zijn gekomen. Maar daarover later méér.

*In de schuren waar de dieren na het vangen worden opgesloten, blijken ze soms dagenlang zonder eten en drinken op hun dood te moeten wachten.
Foto Archief De Faunabescherming.*

Bij de lurven

Het is een kille, winderige middag en in het voor publiek afgesloten maar vegetatiekundig totaal verpauperde 'kwetsbare natuurgebied', waarin wegens jarenlang wanbeheer allang hoegenaamd geen enkele weidevogel meer broedt, herleven tijden waaraan beschaafde wat oudere mensen liever niet meer terugdenken en waarop ook jongere generaties bepaald niet zitten te wachten. En

Kwetsbaar? Inderdaad! Weerloze, ruiende ganzen met hun kuikens zijn uitermate kwetsbaar, maar zij worden door Natuurmonumenten massaal de dood ingejaagd. Foto Ineke van den Abeele.

Grauwe ganzen strijken neer in het natuurgebied. Foto Harm Niesen.

de lurven te vatten en breeduit aan de kaak te stellen. Dit alles uiteraard op verbale of ludieke wijze. Dat zullen de diervijandige verantwoordelijken al snel ondervinden!

Slecht volk

Slechts één korte blik door de kijker leert ons, dat de drie mannen te velde niemand minder zijn dan het personeel van de diervernietigende familie Den Hertog, onder de naam Duke Faunabeheer door de opdrachtgevers ingehuurd om het vuile werk op te knappen. Tegen forse financiële vergoeding en met duidelijk veel plezier. Want wie van doden en folteren zijn broodwinning maakt doet dat uiteraard niet met tegenzin! Slécht volk dus, zoals ook bij justitie en de opdrachtgevers bekend zou behoren te zijn. Zij zijn druk doende met het uitzetten van grote rollen dubbeltjesgaas die in fuikvorm naar een kraal van drie bij twee meter grote bouwhekken leidt. Die bouwhekken staan opgesteld in een zeskantige vorm. Dit is het kortstondige concentratiekamp waarin de weerloze ganzen het laatste uur van hun leven in de vrije natuur moeten doormaken. Fascistische praktijken staan op het punt plaats te vinden en spelen zich n t als destijds af onder valse voorwendselen en leugenachtige argumentaties. All en heet de niets ontziende agressor thans Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Texels Belang en provincie Noord-Holland en luisteren de verantwoordelijke aanjagers naar namen als De Graeff en Veerman (Natuurmonumen-

ten), Kalden (Staatsbosbeheer), Dros (Texels Belang) en Visser (Milieugegedeputeerde van Noord-Holland).

Op enige afstand van de fuikbouwers houden zich, tussen de voor een kwetsbaar natuurgebied opmerkelijk weinig geschakeerde vegetatie van riet, rietgras, akkerdistel en

brandnetel met daartussen grote open of nage­noeg kale terreindelen naar schatting zo'n zeventienhonderd ruiende ganzen op. Tweede en derdejaars vogels, paartjes zonder kroost en vooral ook veel families met jongen. Zij zullen straks door de mannen van Duke en conform de verleende ontheffing bijeen worden gedreven, "rustig en kalm" in een wagen worden geladen en daarna op "diervriendelijk wijze" hun einde vinden in een gascontainer. Maar zov r zijn wij nog lang niet!

Normen en waarden?

Omdat zwijgend toekijken wanneer er regelrechte misdaden tegen innerlijke beschaving, fatsoen en menswaardigheid  n tegen onschuldige, weerloze dieren worden begaan niet mijn sterkste kant is, besluit ik in eerste instantie de wachtenden langs de veldweg op een voorproefje te trakteren van hetgeen er voor vandaag op het menu staat. Het blijkt personeel van Natuurmonumenten en de provincie Noord-Holland te zijn. Terreinbeheerders en een, in vrije tijd hobbyjagende en zich als jachttoe-

*De vredige rust wordt wreed verstoord en grote sterns vliegen massaal op zodra de eerste faunabeheerders' van Duke het natuurgebied binnenstampen.
Foto Adriaan Dijkse / www.fotofitis.nl.*

rist gedragende, "Handhaver" van de provincie Noord-Holland. Ingevolge de verleende ontheffing dient er bij het vangen en doden van de dieren namelijk overheidstoezicht aanwezig te zijn. Wat dat onder het zoveelste kabinet Balkenende dan ook nog voor moge stellen! Want het zal nu al wel duidelijk worden dat hun normen ónze waarden niet zijn. En omgekeerd uiteraard! Maar wij houden ons in elk geval wél aan de wet!

"Handhaver"

Het opdrijven en vangen van de dieren vindt plaats op zo'n halve kilometer vanaf de weg en is zodoende met het ongewapende oog

nauwelijks zichtbaar. Zonder verrekijker kan onmogelijk worden gezien wat daar allemaal gebeurt, maar de "Handhaver" heeft veel méér belangstelling voor het praten met de terreinbeheerders en een provinciaal collega dan voor datgene waarvoor hij wordt betaald. De man staat morsig gekleed, rokend en in fysiek schandalige houding met de handen in de zakken op de openbare weg. Even overweeg ik om bij hem te informeren naar de ontvangst van de ongezouten brief die ik één van zijn broodheren, de PvdA-ge-deputeerde Visser, alweer enkele weken geleden per e-mail heb gestuurd en die inmiddels ook al bijna even lang op de website van De Faunabescherming prijkt, maar waarvoor de verantwoordelijke provinciale opdrachtgever voor de gasacties nog niet de tijd heeft genomen om er op te antwoorden. "Ach," denk ik, turend tegen de harde westenwind in, "laat ook maar waaien, want die aartsarrogante Visser zal zijn bestuurlijk disfunctioneren zéker niet in woord of geschrift met de klungelige opsporingsambtenaar delen."

Politie!

Inmiddels zijn de vangfuij en de kraal gereed en komt het triest stemmende Circus Duke in onze richting gereden. Een groene bestelauto met daarachter een aanhanger waarin de materialen vervoerd zijn. Er arriveert een politiejeep waarin ik de onmiskenbare gedaante van een als diender verklede plaatselijke jager Broekman herken, die door de Handhaver ter versterking is opgetrommeld. En er komt nog een tweede Herman-dad bolide en even later zelfs een derde! Want wij, één man en drie dames, zouden eens iets terroristisch in de zin kunnen hebben! Jawel, zo schandalig dént en handelt onze overheid tegenwoordig! En dat terwijl zonneklaar is wie hier de ware bedreigers

van de beschaving en deugdelijke wet- en regelgeving zijn. Maar het geeft natuurlijk wél een fijn gevoel wanneer de enkele aanwezigheid van vier vredelievende personen op de plaats delict voor zóveel overheidstimult zorgt. Kennelijk valt er dus heel wat te verbergen!

De Dukemobiel stopt zo'n honderd meter voor het hek en er komen drie mannen te voet in onze richting. Wij voelen ons erg gerustgesteld door de aanwezigheid van zoveel justitiële bodyguards, want de familie Den Hertog staat bekend om de nogal hardhandige wijze waarop zij normaliter hun gelijk meent te moeten halen.

Angstige kluwen

Bijna een uur later zijn naar schatting zo'n 650 ganzen bijeen gedreven in de nauwe kraal. Oude vogels in slagpenrui en jonge ganzen in alle grootteklassen. De panisch gestresseerde dieren dringen zich angstig tegen het gaas, klimmen op elkaar en er ontstaat een kluwen van bijna een meter hoog van door elkaar heen wriemelde lijven, poten, halzen en koppen waaruit de angstige doodskreten door de wind over het "Kwetsbare Natuurgebied" in onze richting worden gedragen. Ik denk terug aan de Vogelgriep ruimingen van 2003 en het lijkt alsof ik de grijnzende beeltenis van één persoon boven dit ontluis-terend en vernederende slagveld zie oprijzen. Cees Veerman: voorzitter van Natuurmonumenten en destijds hoofdvantwoordelijke voor barbaarse doch ongestraft gebleven misdaden tegenover dier en mens. Tot aan kleuters en peuters toe!

Aangifte

Over de veldweg komt een tractor met een hoge, lange veewagen aanrijden, die met een wijde boog het natuurgebied in draait. On-

*Het vegetatiekundig en ornithologisch totaal verpauperde 'kwetsbare natuurgebied' in Waal en Burg medio juni 2008! Zorgvuldig beheer of het resultaat van wanbeleid?
Foto Ineke van den Abeele.*

Na het vertrek van Duke worden door ons meerdere gewonde ganzen aangetroffen. Van nazoeken door vangers en beheerders bleek geen sprake te zijn! Foto Ineke van den Abeele

verhoeds kijken we tegen de woorden **LEBENDE TIERE** aan! Als we het al niet dachten! Sinds het aantreden van boer Veerman heerst er bij Natuurmonumenten kennelijk dezelfde onverbloemd totalitaire sfeer die destijds tekenend was voor de Wageningse Universiteit en haar instellingen. En voor het ministerie van LNV!
De tractor stopt vlak naast de kraal, waar-

door de ganzen, die reeds een uur lang gefolterd worden door de langzaam naderbij komende Duke activiteiten van oprollen en wegdragen van gaas naar de eveneens pal naast de kraal geparkeerde aanhanger, helemaal door het lint gaan van doodsangst. Het Natuurmonumentenpersoneel en de provinciale Handhaver tonen daarvoor niet de geringste belangstelling, maar wél rijdt de politiejeep met de verklede jager aan het stuur en daarnaast een provinciaal ambtenaar naar de plaats delict. Daar wordt wat gekletst en al na enkele minuten zien wij de neus van de rijks-Toyotasuv al weer naderen. Intussen heb ik pogingen ondernomen om bij de Handhaver aangifte te doen van door ons waargenomen diermishandel- en kwelpraktijken maar deze toont daarvoor in het geheel geen belangstelling. Zodat ik mij in arren moede tot een andere politiefunctionaris wend en daarbij mijn naam moet noemen, die ik tot dat moment maar even buiten beschouwing had gelaten. En, omdat er van onze zijde geen enkel strafbaar feit gepleegd of beoogd werd, had dit ook zo behoren te blijven. Even later bleek die naam echter letterlijk op straat te liggen en ook aan de Natuurmonumenten kampbewaarders en een later arriverende, hondsbrutale Staatsbosbeheerder bekend te zijn. Niet dat het er ook maar iets toe doet, maar de politie behoort niet en plein publiek aan dit soort wildplasserij te doen! Ik hoop dan ook dat korpschef Kamperman zijn personeel hierop wil aanspreken.

Verantwoordelijk

Van enig cachet was echter in het geheel geen sprake meer zodra de daadwerkelijke verlading van de gevangen dieren een aanvang nam. Alsof het een reeds dode berg afval betrof werd er met de weerloos en ziek van angst aan gewetenlozen opruimers

De ganzen werden door een diepe, stinkende moddersloot gedreven, waardoor er een baggerzwart spoor achterbleef op de Plaats Delict. Foto Ineke van den Abeele

De grauwe ganzen worden in een veewagen gedreven om elders vergast te worden. Foto Adriaan Dijkse / www.fotofitis.nl.

overgeleverde dieren omgesprongen. De ganzen dromden samen in een hoek van de nauwe kraal en poogden tegen het hoge gaas op te klimmen. Veren en dons stoven in het rond. Bloedspoen van de weke ruiveren braken en sprongen duizendvoudig open. Dik zeshonderd vijftig dieren beleefden hun laatste momenten vóór de gaskamers van het "Natuurbeheer Nieuwe Stijl" zodoende op een wijze die men zelfs zijn grootste vijanden niet zou toewensen. En de hartverscheurende doodskreten van oude ganzen die zelfs toen nog hun jongen poogden te beschermen tegen de door Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer en provincie Noord-Holland ingehuurd ruimers, deden mij twijfelen tussen een spontane en

onbedaarlijke huilbui of het duchtig ledigen van mijn maag-darmkanaal. Want geen enkel beschaafd mens zou onberoerd een dergelijk macabere Felliniset in het écht kunnen aanschouwen! Die spijkerharde eer viel ons echter wel te beurt, dankzij de vrije ruimte die Veerman, De Graeff, Kalden, Dros en Visser zichzelf in en met onze vrije natuur hebben aangematigd. Maar, hoe moeilijk ook, ik moest mij vermennen in het belang van de goede zaak, want er stond iets heel wezenlijks op het spel. De terugkeer naar een beschaafde samenleving, óf de totale verwording waarin dierenleven er in het geheel niet meer toe doet, zoals dat door CDA, PvdA en ChristenUnie kennelijk als Normen- en Waardenvolle toekomst voor ons allen wordt voorbereid. Want ZIJ en geen andere politieke groeperingen zijn hiervoor de hoofdaansprekpunten! Deze Texelse, prehistorisch confessionele proefballon dient dan ook zo snel mogelijk en voor eeuwig en altijd te worden geruimd.

Zodra de veewagen met de gevangen ganzen de Westerboerweg is opgedraaid, verspert personeel van provincie, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer en regiopolitie de doorgang om ons te beletten het transport te volgen. Een kwartier later hebben wij de schuren waar de ganzen worden opgesloten echter al gelokaliseerd. Foto Ineke van den Abele.

Kievitseieren rapen

Eind juni besliste de Raad van State dat de provincie Friesland de laatste jaren geheel ten onrechte het rapen van kievitseieren heeft toegestaan. Niet dat al onze bezwaren werden gehonoreerd, er bleef in feite maar één zwaarwegend punt over. De provincie had berekend dat, om aan de uitzonderingsnorm van de Vogelrichtlijn te voldoen, er nooit meer dan 6943 eieren zouden mogen worden geraapt. En dat er in de maand maart in de hele provincie Friesland nooit meer dan dat aantal eieren gelegd konden worden. Dus werd een ontheffing verleend om gedurende de maand maart alle eieren te rapen. Volgens een uitspraak van het Europese Hof moet de provincie dan wel kunnen garanderen, dat er in geen enkel jaar meer dan die 6943 eieren worden geraapt. Zo gauw dat aantal bereikt is, dienen ze onmiddellijk te stoppen. En dat gebeurde natuurlijk niet. Dit jaar werden er bijvoorbeeld minstens 22.000 en waarschijnlijk zelfs 40.000 eieren geraapt. In de praktijk zal controle onmogelijk blijken te zijn en kan er dus geen ontheffing meer worden verleend. Maar zo gemakkelijk zal Friesland het hoofd wel niet in de schoot leggen. Bovendien werd onlangs bekend dat in 2007 in Friesland de kievitpopulatie met minstens 4,5% en hier en daar zelfs met 8,5% was afgenomen. En onder die omstandigheden kan de provincie volgens de Vogelrichtlijn helemaal nooit een ontheffing verlenen. Dat hebben we de Bezwaarschriftencommissie van de provincie duidelijk proberen te maken. Maar of ze overtuigd zijn? Er komt vast weer een nieuwe aflevering van deze continuïng story.

Redactie

De duivencarrousel: Uitspraak Gerechtshof Benelux

Een verboden jachtmiddel

RITA STOCKMANN

In het eerste nummer van Argus, 2007, beloofden we u terug te komen op het gebruik van de duivencarrousel, één van de dierentreiterattributen die de KNJV haar nieuwe leden destijds aanbood tegen een flinke korting. Het heeft even geduurd, maar belofte maakt schuld en hierbij willen we de gedane belofte dan ook graag nakomen.

In 2005 werd de Hoge Raad gevraagd om een uitspraak te doen over de vraag of een draaiend mechanisme met daarop dode, echte duiven of plastic namaakduiven gebruikt mocht worden bij de jacht op duiven. De Raad heeft daartoe vervolgens advies gevraagd aan het Gerechtshof Benelux. Dit gerechtshof komt tot de volgende conclusie: *„Een imitatievogel is derhalve op zichzelf genomen nog geen lokinstrument. Nu blijkt de Beschikking imitatievogel en lokinstrument als onderscheiden begrippen zijn aan te merken, moet aangenomen worden dat, indien een imitatievogel is voorzien van extra onderdelen of functies waardoor bijvoorbeeld een beweging of geluid van de imitatievogel op kunstmatige wijze wordt opgewekt, dat voorwerp als geheel genomen niet meer als imitatie(s) van vogels aangemerkt kan worden, maar dat dan sprake is van een lokinstrument”*.

Alleen lokvogels zijn toegestaan, lokinstrumenten zijn verboden. Ook het argument dat de carrousel zou worden ingezet voor schadebestrijding en niet voor jacht wordt door het Gerechtshof Benelux van tafel geveegd. Het Gerechtshof laat weten dat de scheiding die de huidige Nederlandse wetgeving aanbrengt tussen jagen en schade-

Duivencarrousel met geprepareerde houtduiven. Foto: Archief De Faunabescherming.

bestrijding niet van toepassing kan worden verklaard op de Benelux-Overeenkomst die dat onderscheid niet maakt omdat in beide gevallen sprake is van “verdelging”. De conclusie is dan ook: De duivencarrousel is een verboden jachtmiddel, ook bij schadebestrijding.

Nieuw speeltje voor jagers

Omstreeks 2004 komt de omstreden duivencarrousel, een geliefd hulpmiddel voor jagers om meer houtduiven te kunnen schieten, in trek. Houtduiven, van plastic of dood, kunnen op de armen van een carrousel worden geplaatst die wordt aangedreven door een elektromotor. De carrousel maakt daardoor een horizontaal draaiende beweging. Doel van deze methode is om door de beweging van de opgezette duiven de effectiviteit van lokken te verhogen.

Deze lokmethode die door jagers in toenemende mate wordt toegepast zowel tijdens de houtduivenjacht als bij schadebestrijding is thans, zoals we hierboven gezien hebben, door het Gerechtshof Benelux beoordeeld als een lokinstrument en is dus op grond van de Nederlandse wetgeving vanaf heden een verboden middel. De oude, nog wel toegestane methode is het plaatsen van een hoeveelheid plastic lokduiven met voer. Zo kan de jager veelal volledig gecamoufleerd vanuit een hinderlaag duiven die op het voer afkomen, beschieten.

Schieten tot ze er bij neervallen

Een andere veel gebruikte methode om duiven te schieten is een soort drijfjacht op vogels. Op afspraak posteert een grote groep jagers zich, verspreid over een hele regio, om duiven, zelfs op grote afstand, uit de lucht te schieten. De duiven durven nergens meer te landen en blijven vliegen totdat ze totaal afgemat zijn en zo een gemakkelijke prooi voor jagers vormen. Dit is vast afgekeken van het China van Mao. Die liet mussen bestrijden door ze nergens rust te gunnen, omdat de arme dieren de euvels moed hadden mee te eten van het graan. De bevolking werd gedwongen om deze vogels overal en altijd op te jagen. Totdat er praktisch geen mus meer over was en de oogst door insecten werd opgegeten. Die lieten zich, helaas voor Mao en zijn Chinezen, minder makkelijk verjagen...

Hoe effectief is schadebestrijding?

Ieder weldenkend mens zou zeggen: “schade bestrijd je waar schade ontstaat”. Maar de wetgever heeft wat anders voor ogen. Het huidige toverwoord is populatiebeheer. Het doet er niet toe om welke diersoort het gaat: ganzen, duiven, herten, wilde zwijnen, maar beheren zullen ze. Met in de ene hand het telformulier en in de andere hand het jachtgeweer, probeert het groene gilde het publiek wijs te maken dat zij beheren. Al in de zestigerjaren deed men aan populatiebeheer

van houtduiven. Door het ouder worden van de bossen (meer nestgelegenheid) en de omschakeling naar grootschalige landbouw kwamen er meer houtduiven. Het ministerie loofde een gulden uit (veel geld in die tijd) voor elke vleugel van een geschoten houtduif. De jagers waren wild enthousiast. Maar de geldschietters kwamen bedrogen uit, zoals iedere bioloog had kunnen voorspellen. Natuurlijk heeft dat niet geleid tot vermindering van het aantal duiven, net zo min als de huidige jachtpraktijken niet zullen leiden tot aantalsvermindering van de hiervoor genoemde soorten, tenzij wij hier Maoïstische waandenkbeelden in praktijk willen brengen. Leeggeschoten plaatsen worden ook bij houtduiven direct weer opgevuld door duiven van elders. Het aantal dieren wordt namelijk bepaald door het voedsel aanbod en niet door sterfte. Geen wonder dat de opkomst van de maïsteelt en de verdwijning van stoppelvelden door efficiëntere oogstmethoden midden jaren zeventig in delen van Nederland we hebben geleid tot reductie van houtduiven tot soms wel 90 % (SOVON vogelonderzoek).

Praktijk

Volgens de jagers zelf worden er sinds 2006 jaarlijks ruim 500.000 houtduiven geschoten. Niet alleen in de jachtperiode die duurt van 15 oktober tot 31 januari, maar ook in de broedperiode de rest van het jaar. Dat wordt dan schadebestrijding genoemd. Een duivenjager uit Stellingwerf recent aan het woord:

“Henk wil je mee op de duiven? Ik moet zoeken naar hagelpatronen, maar krijg er 175 bij elkaar. Ik vertrek uit Friesland naar Noord-Limburg. We zijn met z'n drieën met ieder een hond en lokkers aan de rand van een maïspereel. Er staan percelen gerst waar de duiven in willen vallen en dus is de dag in het teken van schadebestrijding. Ik verknoei een aantal kansen en vraag me af wat ik fout doe. Mijn hagelgeweer is een beetje een stiefkind van mijn kogelgeweer. Maar in de middag kan ik ook geregeld een doublet binnen halen. Sommige duiven vallen achter me in de maïs, soms ver doorzeilend maar de hond weet toch alle duiven terug te vinden. Nadat ik besluit te stoppen tel ik de duiven die ik heb geschoten, 68 houtduiven en een kraai. Ik heb 106 patronen vershoten. De beide andere jagers hebben een vergelijkbaar tableau. Er liggen 187 duiven. De boer is tevreden over onze inzet, mogelijk kan hij nog wat gerst oogsten”.

Dit is nu weer een voorbeeld van eerst duiven lokken, om daarna net te doen alsof je schade hebt bestreden van percelen gerst die ‘ergens’ staan.

Deze praktijken zijn overigens door een verruiming van de Flora- en faunawet inmiddels legaal. Oorspronkelijk stond in de Flora- en faunawet dat beschermde dieren mochten worden gedood ter beperking van belangrijke landbouwschade als er geen andere, minder ingrijpende maatregel voorhanden was. Sinds de wetwijziging uit 2006 op verzoek van de Tweede Kamer op initiatief van het CDA, is het echter toegestaan om onder andere houtduiven te doden vanwege landbouwschade die mogelijk in het komende jaar elders in de regio zou kunnen ontstaan. Kortom, als gevolg van deze wetwijziging is de houtduif volkomen vogelvrij verklaard.

Op de stoppel

Hoezeer het jagersgilde de politiek en het publiek om de tuin leiden over de werkelijke schadebestrijdingsmethode lees je alleen in dubieuze blaadjes en in fora waar jagers zich onbespied wanen. Zo zullen maar weinig boeren jagers schade laten bestrijden als het graan nog op het veld staat. Omdat het gros van de jagers beroerd schiet, vooral op houtduiven omdat die snel vliegen, hangt het van de hond af of de vele aangeschoten duiven aan het tableau kunnen worden toegevoegd. En omdat er altijd een wedstrijdelement bij jagen komt kijken, raggen hond en jager door het veld en wordt er geen rekening gehouden met de tere halmpjes die nu juist

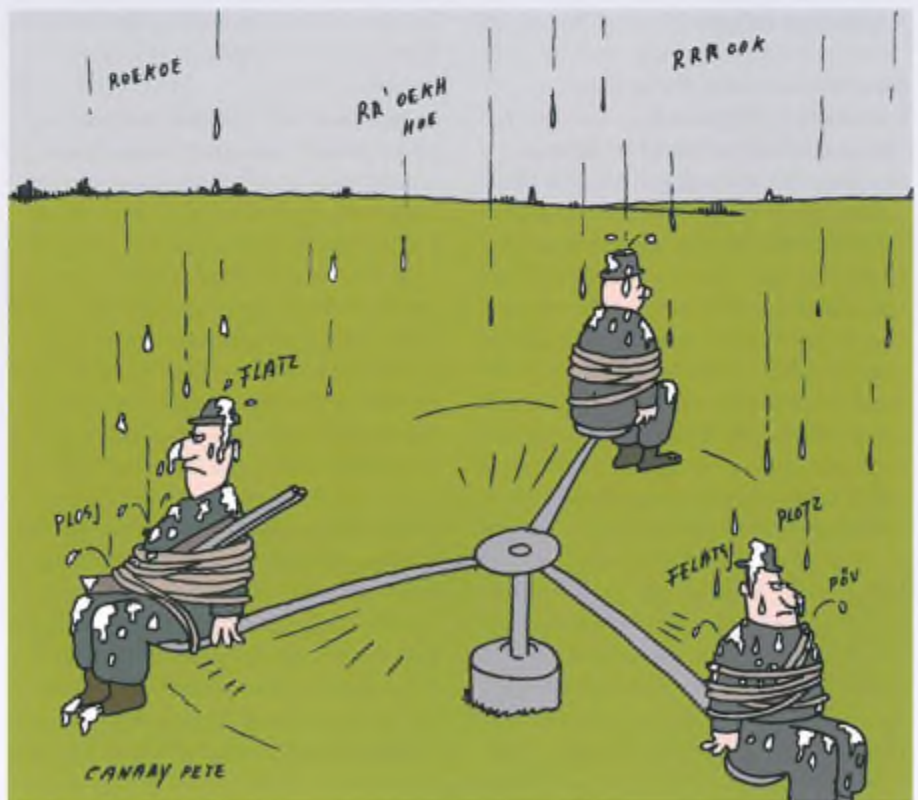
tegen duiven beschermd zouden moeten worden. Daarom mogen jagers van boeren best jagen, maar dan moet het koren al wel zijn geoogst. Kortom, jagers bestrijden schade waar al is geoogst. De wetgever sanc-tioneert deze jacht sport zoals hierboven is omschreven en noemt dat schadebestrijding.

“Tableau verhogend”

Maar terug naar de duivencarrousel. De Faunabescherming was al eerder van oordeel dat de duivencarrousel, die door jagers zelf wordt gekwalificeerd als “zeer tableau verhogend”, volgens de Flora- en faunawet verboden is. De Faunabescherming roept iedereen op die nu nog dergelijke lokinstrumenten in het veld aantreft, aangifte te doen van overtreding van art. 65 van de Flora- en faunawet in samenhang met art. 5 van het Besluit beheer en schadebestrijding dieren, plus art. 50 van de Flora- en faunawet.

Slecht beleid kenmerkt zich door een stoet van ministeriële beschikkingen, die democratisch tot stand gekomen wetgeving te niet doet. De Flora- en faunawet barst ervan. Het is te hopen dat minister Verburg nu eens respect toont voor deze uitspraak en niet alweer komt met verdere uitholling van de wet om CDA-boeren en jagers en hun vertegenwoordiging in de Tweede Kamer tegemoet te komen.

Jagerscarrousel. Overgenomen van www.vogelbescherming.be met toestemming van Vogelbescherming Vlaanderen.

De zomer van 2008 is voor de wilde ganzen, waaronder die op Texel, uitgelopen op een grote ramp. Ondanks het feit dat ganzen vallen onder de bescherming van de wet, zijn in terreinen van Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer ganzen, die in de rui waren, met hun jongen bij elkaar gedreven, gevangen en later vergast (zie ook elders in deze Argus).

Het is hartverscheurend om te zien wat zich daar afspeelde in die kwetsbare natuurgebieden.

Op Texel vertelde een boer dat er jaarlijks aan het eind van het jaar ook op ganzen wordt geschoten. Het is afschuwelijk wat we meemaken, aldus de man. Ganzen met kapotgeschoten vleugels en andere ernstige verwondingen zien we dan in het hele gebied.

Het zijn wildwest toestanden die uitlokken tot vervolging van in het wild levende dieren. Iedere ganzenhater wil nu het veld in om ganzen te doden- met- of zonder onthefing.

En dat gebeurt dus ook. In Utrecht werden jagers betrapt die met lokganzen aan het jagen waren. Toen de waarnemers van De Faunabescherming foto's maakten, namen de jagers snel de benen.

Buurt boos na afschieten beschermde ganzen

Woede en onbegrip heersen bij de bewoners van de Veenhofseweg in Alteveer. De voormalig loco- burgemeester boer Sandee van Stadskanaal, heeft negen ganzen zonder pardon laten afknallen door een jager. "Dat kan toch zomaar niet?" zegt een bewoner. Er zaten zelfs 'beschermde' Twentse Landganzen bij. Nadat de ganzenlijken één voor één uit de sloot waren gevist, werden ze naar de poelier gebracht. De ganzen vraten mijn bietenveld leeg zegt Sandee, die er vervolgens verbaal flink van langs kreeg. De zaak zal zeker nog een staartje krijgen.

Jager in de fout

In Orvelte heeft de politie een inwoner van Rijswijk aangehouden. De man werd na de jacht gecontroleerd en bleek twee beschermde vogels in bezit te hebben. De jager verklaarde dat hij pas na het schieten zag dat het om holenduiven ging in plaats van hout-

duiven. Op grond van de Flora- en faunawet werden de vogels en het jachtgeweer in beslag genomen.

Bron: De krant van Hoogeveen.

Het is een bekend gegeven, dat jagers tijdens de jacht niet goed het verschil kunnen zien tussen houtduif, verwilderde postduif en holenduif. Te weinig kennis of zijn de jagers te opgewonden als ze vogels zien vliegen? Beide is natuurlijk het meest waarschijnlijk.

Sportvissers nemen paling in bescherming

De Nederlandse sportvisfederaties gaan er bij de overheid, belanghebbenden en consumenten op aandringen geen paling meer te eten vanwege de lage palingstand. In navolging van de Europese regels om de paling voor uitsterven te behoeden, heeft Sportvisserij Nederland ook een algehele terugzetverplichting voor hengelaars en peurders afgekondigd. Met ingang van 1 januari 2009. Sportvissers moeten alle gevangen paling direct in hetzelfde water terugzetten.

Bron: Noord-Hollands Dagblad

Paling is extra gevoelig voor stress. Een gevangen paling is ook beschadigd. Stress en beschadiging is funest voor de vis. De kans is dan erg klein dat de paling die aanslag overleefd. Sportvisserij Nederland zou geloofwaardiger overkomen als zij de "sport"vissers dringend zou adviseren om de paling helemaal met rust te laten. Niet meer vangen dus.

Illegale ganzenjagers schieten op vissers

In Moerbeke schrokken twee jonge hengelaars zich een ongeluk toen er werd geschoten op een gans die een paar meter van hen af in het water dobberde. De hagel viel vlak voor hun voeten in het water. Toen de jongens de jagers erop aanspraken, werd hun verteld dat ze bezig waren om schade aan het gewas te beperken.

Het bleken zes jagers te zijn, die zeiden dat ze goedkeuring hadden om de ganzen te verdelgen. De jagers schoten dertig keer en raakten drie ganzen. Het meest shockerend vonden de getuigen dat de jagers een moedergans neerschoten terwijl ze haar kuikens wilde beschermen. De politie werd gewaarschuwd maar voordat die ter plaatse was, waren de daders verdwenen. De politie wist wel te melden dat het hier om een illegale actie ging. In de periode dat de ganzen jongen hebben is het verboden om op ze te jagen, aldus de politie.

Bron: Het Belang van Limburg

Fries verstoppt ijsvogels in zijn wc

Een inwoner van het Friese Harkema is aangehouden omdat hij zeven ijsvogels in huis hield.

Bij aankomst ontdekte de politie dat de man de vogels in de wc wilde verstoppen. Er is proces-verbaal tegen hem opgemaakt. De man kon niet aangeven hoe hij aan de vogels was gekomen. *Bron:* Novum

buit van de Vos

Handel in beschermde vogels

In twee woningen in Drenthe zijn huiszoekingen gedaan in verband met handel in beschermde vogels (die in het wild zijn gevangen). Eerder werd bij de Belgische grens een transport onderschept van beschermde vogels. De jonge vogels zijn vermoedelijk in Zuid Europa uit nesten geroofd. Sommige waren voorzien van een valse pootring, andere waren niet geringd. Bij huiszoekingen door de AID werden 170 vogels in beslag genomen. Ook werden er dode vogels aangetroffen. *Bron:* rtv Drenthe

Bewoners Botterstraat Purmerend eisen openheid over lot ganzen

De bewoners eisen van de gemeente opheldering over het lot van de vele honderden Canadese ganzen en boerenganzen, die sinds 2003 zijn gevangen door Duke Faunabeheer binnen de gemeentegrenzen van Purmerend. De gemoederen zijn inmiddels zo hoog opgelopen dat de bewoners naar de rechter zijn gestapt om af te dwingen dat de gegevens openbaar worden gemaakt door het college.

Op 14 juli 2008 hebben de buurtbewoners, op het gemeentehuis tijdens een hoorzitting van de bezwaar- en beroepscommissie een toelichting gegeven op het ingediende bezwaarschrift. Aanleiding van dit bezwaar was het besluit tot geheimhouding van de adressen waar de gevangen ganzen verblijven. Het blijft ons verbazen dat er een democratisch raadsbesluit is genomen om de gevangen ganzen te plaatsen bij particuliere dierenliefhebbers, maar dat de meerderheid van de raad geen noodzaak ziet dit te controleren. Dat is nu juist de taak van de raad. Zeker gezien de berichtgeving over de landelijke werkwijze van de firma Duke. We wachten op de uitspraak van de rechter en komen hier zeker op terug, aldus de buurtbewoners.

Gruwelijk verminkte vos gevonden

Een doodgebloede vos met afgesneden staart was de gruwelijke vondst die medewerkers van de dierenambulance Alphen aan de Rijn

deden. De vos werd recent gevonden aan de Burgemeester ten Heuvelrug in Hazerswoude-Dorp. De vos had een forse (schot)wond in de buik. Het vossenlijk was uit een auto gegooid. De Dierenbescherming heeft aangifte gedaan en hoopt dat getuigen zich nog melden. *Bron:* www.ad.nl

Topchef serveert beschermde houtsnip

Vogelbescherming Vlaanderen heeft bij het parket van Brugge een klacht ingediend tegen topchef Danny Horseele, eigenaar van het tweesterrenrestaurant 't Molentje in Zeebrugge. In het tv programma Telefacts was te zien hoe beschermde houtsnippen werden geplukt. De houtsnip is al sinds 1991 een beschermde vogelsoort in Vlaanderen en mag onder geen enkele voorwaarde bejaagd, verhandeld of geserveerd worden. Horseele is op de hoogte van de beschermde status van de houtsnip, zegt Jan Rodts van de Vogelbescherming België. De populatie van de houtsnip in Vlaanderen wordt momenteel geschat op slechts 200 tot 400 broedparen. *Bron:* Het Belang Van Limburg

Bronstige ree

Staatsbosbeheer roept automobilisten op alert te zijn op hitsige reeën. De dieren komen met name in Flevoland in groten getale voor. Aan het begin van de bronsttijd trekken ze meer, zijn ze minder voorzichtig en steken daardoor eerder de weg over. Automobilisten moeten hier rekening mee houden. Vaak zet een geit het op een lopen voor de hitsige bok, terwijl de jonge kalveren volgen, aldus boswachter Harco Bergman. Automobilisten moeten met dit gegeven rekening houden. Als een ree op de weg wordt gesignaleerd remt iedereen wel, maar daarna rijdt men weer in hoog tempo verder. Voor de reeën die daarna het nog volgen, is dan vaak een aanrijding met een auto onvermijdelijk. *Bron:* De Telegraaf.

Vleermuizen

Zoogdiervereniging VZZ maakt zich zorgen over het effect van windmolens op de vleermuizenstand. In een brief aan minister

Cramer (VROM) waarschuwt de vereniging dat het toenemend aantal windparken gevaar oplevert voor vleermuizen. In Nederland is nog geen onderzoek gedaan naar de effecten van windmolens op vleermuizen. Duitsland deed dat wel. Daaruit kwam naar voren dat in vijf jaar tijd bijna zeventienhonderd vleermuizen zijn gesneuveld na contact met de wieken van windmolens. De zoogdiervereniging wil dan ook dat in Nederland onderzoek wordt op de locaties waar windmolens gaan komen.

Vleermuizen trekken in voor- en najaar langs de kust en juist hier zijn grote windmolenparken gepland. Dat zijn dus geen geschikte locaties. Ook zouden er geen windmolens moeten worden gebouwd langs bosranden. Een mogelijkheid om vleermuizen te beschermen is om de windmolens in bepaalde periodes van het jaar stil te zetten, zegt de vereniging. *Bron:* ANP

Roofvogels

Staatsbosbeheerder Sjaak Smits van de boswachterij in Leende heeft jaarlijks structureel last van stropen op roofvogels. Sinds de populatie roofvogels is toegenomen en de veldpolitie is verdwenen, wordt er veel meer dan voorheen jacht gemaakt op buizerds en andere roofvogels. Elk jaar wordt er wel een aantal verschalkt. Het is moeilijk te zeggen door wie, maar stropers zijn er happig op. Ook jagers van de oude garde, want die zien de roofvogels vooral als concurrenten. "Ze pakken wel eens konijntjes, vandaar", zegt Martin Vink, vogelwachter in Gemert. Boswachter Smits bevestigt dat niet alleen stropers het op roofvogels gemunt hebben. Volgens hem is er zelfs eens iemand betrapt van de weidevogelbescherming: "Die heeft een tegengesteld belang". Michel Hendriks, toezichthouder van Natuurmonumenten in Kempen, herkent het stropersprobleem. "Elk jaar worden er uit nesten van roofvogels eieren en jonge vogels geroofd. Vooral de broedsels van haviken zijn populair." Eigen boswachters verbaliseren wel, maar het valt niet mee om ze te betrappen. Volgens hem zijn de boetes best hoog, maar wegen ze niet op tegen de opbrengsten. *Bron:* www.ed.nl

Voor anti-jacht groepen is er eens per half jaar een overleg. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Jan van de Berg, telefoon: 054 - 736 13 22.

Als u informatie heeft voor deze rubriek of wilt reageren, kunt u mailen naar de redactie van Argus. Zie het colofon op pag. 3.

Fotoreportage

Vogelfestival 2008

TEKST: LEO VAN DEN BERGH
FOTO'S: INEKE VAN DEN ABBEELE

Welkom, jawel! Maar wij hadden moeite om even over half negen het terrein op te komen en dreigden al aan het eind van de ochtend verwijderd te worden!

Het is nu al wel zeker: het vogelfestival 2008 georganiseerd door o.a. Vogelbescherming, zal gastheer Staatsbosbeheer nog lang heugen! Met een team van acht tot tien personen was De Faunabescherming op beide dagen present en had daarbij de stand rijkelijk voorzien van kleurrijk informatie-, documentatie- en actiemateriaal. De Faunabescherming presenteerde doorlopend de video film over de massavangst van brandganzen in de uiterwaarden van Honswijk, eigendom van Staatsbosbeheer, die op 15 juli 2008 door bestuurslid Ineke van den Abeele was opgenomen. De kraam was bovendien behangen met zeer duidelijk fotomateriaal over de ganzenvernietiging, gasmaskers en - als extra blikvanger - een groot aantal plastic lokganzen. Omdat de weergoden op beide dagen prima medewerking verleenden kon het dus eigenlijk van meet af aan al niet meer stuk.

Pijnlijk

Aanvankelijk leek het erop dat het festival het zonder onze aanwezigheid zou moeten stellen, omdat wij enkele minuten te laat bij de ingang van het festivalterrein arriveerden en daar te horen kregen, dat er na half negen geen gemotoriseerde standhouders meer toegelaten werden. Dat klonk wel érg ambtelijk-bureaucratisch. Zéker voor de geprivatiseerde, marktgerichte organisatie die men pretendeert te zijn. Toen wij vertelden wie wij waren ging het hek echter alsnog voor ons open. Men realiseerde zich nét op tijd dat weigeren door ons wel eens heel anders uitgelegd had kunnen worden. U snapt het al? Staatsbosbeheer bleek in de loop van de ochtend niet overdreven vrolijk te worden door onze aanwezigheid en het duurde dan ook niet lang voordat de festivalorganisatrice van Vogelbescherming, zich aan onze stand meldde met het dwingende verzoek om te stoppen met het verspreiden van negatieve informatie over onze vroegere natuurbeschermingsdienst. Of wij maar zo vriendelijk wilden zijn om stickermateriaal waarop Staatsbosbeheer versus het vergassen van onze ganzen - een vaststaand en bewijsbaar feit - aan de kaak wordt gesteld, te verwijderen. In het andere geval dreigde verwijdering van ons hele hebben en hou-

den van het festivalterrein! En dus hebben wij al ons beschikbare stickermateriaal met de naam Staatsbosbeheer erop in zó ruime mate onder belangstellenden verspreid, dat de hele voorraad in een mum van tijd 'uitgezet' was. Het is trouwens misschien wel aardig voor het met SBB bevriende Natuurmonumenten om te weten, dat de organisatrice van Vogelbescherming er geen problemen mee had dat eenzelfde sticker met de naam Natuurmonumenten erop onbelemmerd verspreid kon worden!

Swarovski

Wij werden nauwlettend in het oog gehouden door het, merendeels als hobbyjager door het leve gaand, toezichhoudend personeel van SBB. De omtrekkende bewegingen en ontwijkende blikken die er van de zijde van organisator Vogelbescherming waar te nemen vielen, ontgingen ons evenmin. Wij op onze beurt verbaasden ons over het grote aantal commerciële stands waar men onversneden jachtoutfits met toebehoren aan de klant bracht. Alleen wapens ontbraken nog en dat vormde dan ook een verschilpunt met de échte Game Fair. De naam van de multinational Swarovski, een officiële partner en sponsor van het festival, prijkte op alle reclame en op alle jacks van de naar

schatting honderd aanwezige medewerkers. Swarovski, wereldwijde grootverdiener door levering aan jagers, stond er dus ook met een luxe stand maar had zijn hele assortiment buks telescoopvizieren en laser afstandmeters thuis gelaten. Hetzelfde gold voor een kledingstand die grote plastic tassen verspreidde met de tekst Hunter-outdoor. Zij verhandelden jagersjassen voorzien van grote wildzak op de rug en met een (afneembare) oranje veiligheidsstrip op de kraag voor deelname aan drijffachten. Op internet dankt het Vogelfestival sponsor Swarovski hartelijk voor haar bijdrage aan de bescherming van vogels en natuur! Ook de waanzinnige hoeveelheid plaatsen waar men vogelreizen naar de meest bizarre bestemmingen kon boeken, droegen onze waardering niet weg dan de locatie waar zich de afvalcontainers bevonden. Want word je er als vogelaar nou écht een gelukkig mens van door naar een verafgelegen gebied te reizen om daar weer wat soorten aan de persoonlijke life-list toe te voegen? Wij hechten veel méér aan een deugdelijke kennis, bescherming en beheer van hetgeen er in onze dagelijkse woonomgeving leeft! En wij staan niet te wachten op een nóg sterkere groei van toeristische activiteiten die milieu en klimaat alleen maar zwaarder onder druk zetten!

Onze kraam viel op door de rij plastic ganzenlokkers die sjaltjes in de kleuren van de Texelse vlag droegen

Op de stand van De Faunabescherming was een keur aan informatiemateriaal over de ganzenmoord uitgesteld. Ook kon er protest worden aangetekend en lag er een condoleanceregister.

Een bezoeker van het Vogelfestival aan het woord

Een keurige dame verschijnt aan de kraam van De Faunabescherming op het Vogelfestival. Zij bekijkt alles goed, en haar blik blijft hangen op de gasmaskers, die wij als macabere illustratie aan onze kraam hebben opgehangen.

“Grauwe ganzen Texel” zegt ze meer als een vaststelling dan als een vraag. Nog voor dat wij ons standpunt over wat er met de ganzen op Texel is gebeurd kunnen uitleggen zegt de dame zelfvoldaan: “Nou ik heb er ook mijn steentje aan bijgedragen hoor. Ik heb mijn poelier gevraagd mij ditmaal eens gansenvlees te bezorgen. Normaal eet ik wel graag wild maar geen gans. Maar weet u wat er gebeurde? Later kreeg ik te horen dat het gansenvlees uit Hongarije was”. Met een afkeurende blik op alles wat gans voorstelde stevende ze weg. Het gansenvlees zal haar waarschijnlijk niet goed bekomen zijn.

Vogelfestival 2008

Alle toonaangevende
optische merken
waren op het festival
met een stand
aanwezig.

Een gevatte sketch
rondom onze
stand zorgde op
zondagmiddag
voor extra
verstrooiing.

De Utrechtse kwestie

In de provincie Utrecht gaat men de Nijlgans met alle geoorloofde en ongeoorloofde middelen te lijf (zie ook Argus 2008:2 De Utrechtse kwestie). In de polder Groot Vuylcop bij Schalkwijk verleende zélf s het 'leger', in vrije tijd, hierbij assistentie. Op de foto's is te zien hoe een verdekt opgesteld, krijgshaftig stafofficier wordt belaagd door het surveillanceteam van De Faunabescherming.

Dat levert mooi
ansichtmateriaal op
voor het thuisfront!

Foto's: Ineke van den
Abee.

